

Un perill a les aules

Ara mateix hauria de ser a South Bend, Indiana, començant el semestre com a professor d'estudis islàmics a la Universitat de Notre Dame. De fet, ja tenia concedit el visat de treball i residència als EUA, des del maig, després d'un meticulós procés d'acreditació. Però, nou dies abans del viatge, vaig rebre un missatge urgent de l'ambaixada americana: m'havien revocat el visat. Si volia, em van dir, podia tornar-lo a demanar, però no m'explicaven per què me l'havien revocat. Ara les classes ja han començat a Notre Dame, però la meua dona, els meus fills i jo ens hem quedat ací esperant, en aquest estèril apartament de Ginebra.

Encara és un misteri el raonament del Departament d'Estat. Ja fa temps que, a França, sóc una figura molt discutida, però això ja ho sabia el Govern americà quan em va donar el visat. M'acusen de fer un doble missatge, amable en francès i anglès, i radical i violent en àrab.

Els detractors han provat de demostrar que tinc alguna mena de lligam amb els extremistes, que sóc antisemita i que menyspreo les dones. Sempre he negat aquestes acusacions, i he demanat als crítics que me les demostraren, amb proves feaents, extretes dels escrits que signe i dels comentaris que faig en públic. Mai no m'ho han pogut demostrar i, tanmateix, no m'ha servit de res: contínuament apareix el meu nom en articles de revistes i diaris electrònics, on repeteixen aquestes acusacions com si foren fets.

Ara el munt de mentides s'ha escampat més enllà de l'Atlàntic. Les acusacions que més mal m'han fet han estat les aparegudes en un article del *Vanity Fair*, on al·legaven que havia escrit el pròleg d'un volum d'assajos que donaven suport a la dilapidació de les dones adúlteres. De fet, el llibre ho condemnava, i a més en remarcava el caràcter no islàmic.

Admet que el meu projecte intel·lectual és discutible. Pretenc fomentar les relacions entre les comunitats islàmiques de tot el món que miren de trobar un camí entre la seua experiència, tot sovint amarga, amb algunes decisions polítiques ameri-

canes i europees d'una banda, i la violència inacceptable dels extremistes islàmics de l'altra. Entenc, compartesc i discuteix públicament moltes de les crítiques musulmanes envers els governs "occidentals", incloent-hi els efectes perjudicials d'abast mundial que genera el consumisme americà galopant. Considere que la política americana actual al Pròxim Orient està mal orientada i és contraproduent. També he criticat, però, molts dels anomenats governs islàmics, incloent-hi el de l'Aràbia Saudita, per les violacions dels drets humans i per les ofenses a la dignitat humana.

Alguns dels meus punts de vista han aplegat molta polseguera a França. Per exemple, sóc del tot contrari a la nova llei francesa que prohibeix a les estudiants portar mocadors al cap, però ho faig basant-me en els fonaments dels drets humans, i no en la meua condició de musulmà.

També em van acusar d'antisemitisme quan vaig criticar alguns destacats intel·lectuals francesos (entre els quals hi havia Bernard-Henri Levy i Alain Finkielkraut) perquè abandonen la tradició universalista i de llibertat personal de França, sempre que donen mostres de preocupació per la immigració musulmana i quan donen suport a Israel.

Pocs dies després de l'11-S, vaig accedir a una entrevista en què demanava als musulmans que condemnaren els atacs i reconegueren que els terroristes traïen el missatge de l'islam. He denunciat sovint l'antisemitisme, criticant els musulmans que no diferencien el conflicte entre Israel i Palestina, com a qüestió política, del rebuig als jueus individualment considerats, com a conseqüència de la religió que practiquen o de l'herència que han rebut. He reclamat sovint una reforma espiritual que menaria a un feminisme islàmic. Rebutge qualsevol tipus de menyspreu envers les dones, incloent-hi la violència domèstica, el casament per força i la circumcisió femenina.

En el món àrab i islàmic s'escolten moltes veus crítiques envers la política exterior americana. Això no vol dir que re-

butgen tots els valors americans. Els dubtes se centren en cinc greuges específics: el sentiment que el paper dels EUA en el conflicte entre Israel i Palestina no és imparcial; el suport que ja fa temps els americans ofereixen a alguns règims autoritaris als països islàmics i la indiferència envers altres moviments genuïnament democràtics (especialment els que tenen una tendència religiosa determinada); la creença segons la qual les decisions polítiques de Washington responen a interessos geoestratègics i econòmics; la voluntat d'alguns americans eminents de tolerar les crítiques aferrissades envers l'islam, i l'ús de la força militar com a mitjà d'establiment de la democràcia.

En comptes de guerra, en el món àrab i islàmic busquen proves duradores i substantives del compromís dels EUA amb polítiques que facen avançar l'ensenyament públic, el tracte igualitari i l'associació equilibrada per aconseguir finalitats comercials, econòmiques i culturals. Perquè això siga així, en primer lloc Amèrica ha de creure en els musulmans, escoltar els greuges i les esperances que tenen i permetre'ls desenvolupar els propis models de pluralisme i democràcia.

Patrocinant uns quants canals àrabs de ràdio i televisió no aconseguiran canvis reals en la percepció dels musulmans. L'única manera d'aconseguir la pau entre Amèrica i el món islàmic seria donar més consistència al lligam entre les paraules i els fets, i al desenvolupament d'actituds de reconeixement cultural mutu. Crec que els musulmans occidentals podem marcar la diferència crítica dins el món musulmà. Per aconseguir-ho, però, hem de ser ciutadans occidentals de ple dret i treballar amb els altres per redreçar els problemes polítics, econòmics i socials. Tanmateix, no aconseguirem res si els occidentals dubten de nosaltres cada vegada que critiquem els seus governs.

Tariq Ramadan ha escrit 'Western Muslims and the Future of Islam'
© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa